

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัย จะได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากการเก็บรวบรวมในภาคสนาม (Field Study) โดยโครงสร้างในการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ๆ คือ 1) ปัญหาการบริหารงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ 2) แนวทางการบริหารงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ปัญหาการบริหารงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

1.1 ปัญหาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม ซึ่งให้เห็นโดยภาพรวมว่า ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.74$) ทั้งนี้มีเหตุผลสำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และรับผิดชอบงานด้านสารสนเทศโดยตรง มีการส่งเสริมพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ สำหรับภาระงานด้านการวางแผนนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่ในแต่ละตำบลจะเป็นผู้ปฏิบัติ จึงช่วยให้การวางแผนเป็นไปอย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของท้องถิ่น ส่วนการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น พบว่า การดำเนินงานจะเป็นไปในลักษณะของการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น ทั้งภาคราชการ ภาคองค์กรเกษตรกร ภาคประชาคม และภาคเกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อให้การวางแผนงานส่งเสริมเกษตรอินทรีย์เป็นไปอย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ตลอดจนการสนองความต้องการ และแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้สำนักงานเกษตรอำเภอยังมีแหล่งค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้แก่ โดยเจ้าหน้าที่คำแนะนำ การจัดอบรม เอกสาร วารสาร ผลงานวิจัย หนังสือพิมพ์ หรือ การค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถวิเคราะห์เป็นรายประเด็นดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 1 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

1) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาด้านการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ส่วนกลางจัดสรรงบประมาณ

ให้อำเภอไม่เพียงพอ ทำให้ต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างจำกัด และเป็นระยะเวลาสั้นๆ ไม่เพียงพอต่อจำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

2) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาด้านการสนับสนุนบุคลากรที่มีความชำนาญในการจัดการข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.98$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีบุคลากรประจำเพื่อปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ

3) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.84$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ส่วนราชการในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่างอยู่ในพื้นที่เดียวกัน การเดินทางมีความสะดวก รวดเร็ว อีกทั้งมีความใกล้ชิดกัน มีการดำเนินงานเป็นไปอย่างบูรณาการ จึงก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ดังจะเห็นได้จากทิศทางในการพัฒนาด้านการเกษตร คือ เน้นการขยายพื้นที่เกษตรกรรายใหญ่ ให้มีการปลูกผักตามแนวทางเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น อีกทั้งการทำเกษตรอินทรีย์สามารถลดภาระค่าครองชีพในครัวเรือน เพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร ลดต้นทุนการผลิตและส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการใช้น้ำหมักชีวภาพ หรือสารธรรมชาติได้แมลง

4) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาด้านความเพียงพอของฝ่ายต่างๆ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.84$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอไม่มีการจัดแบ่งส่วนงานด้านนโยบายและแผนอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม หากแต่บุคลากรของสำนักงานเกษตรอำเภอสามารถปฏิบัติงานด้านการวางแผนได้ เนื่องจาก บุคลากรเหล่านี้จะได้รับคำแนะนำส่งเสริมให้มีความรู้ ด้านการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการมีเจ้าหน้าที่ดูแล รับผิดชอบพื้นที่ในระดับตำบลครบทุกตำบล

5) นโยบายส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ เป็นปัญหาต่อการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามเชิงพาณิชย์ แนวทางเกษตรอินทรีย์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.51$) เหตุผลที่สำคัญ คือ นโยบายส่งเสริมเกษตรอินทรีย์เป็นนโยบายระดับประเทศ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนหน่วยงานในส่วนภูมิภาค (จังหวัด) และสำนักงานเกษตรอำเภอต้องกำหนดแผนรองรับและเป็นไปอย่างสอดคล้องอยู่แล้ว

6) ในการวางแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาด้านความสอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.48$) เหตุผลที่สำคัญ คือ นโยบายส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ เป็นนโยบายระดับประเทศ หน่วยงานจึงกำหนดแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ให้มีความสอดคล้อง และสามารถปฏิบัติได้ในพื้นที่ที่สำนักงานเกษตรอำเภอรับผิดชอบ

7) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรเกษตรกร อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.47$) เหตุผลที่สำคัญ คือ องค์กรเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายต่างๆ อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทำให้การเดินทางสะดวก รวดเร็ว จึงมีความใกล้ชิดกับ ทำให้สามารถรับรู้ปัญหา และความต้องการที่ชัดเจน ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม และสามารถกำหนดแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้เป็นอย่างดี

8) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหา ด้านการสนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.46$) เหตุผลที่สำคัญ คือ บุคลากรของหน่วยงานเป็นผู้ที่ทำงานในท้องถิ่นเป็นระยะเวลานาน ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น ตลอดจน รับทราบปัญหา และความต้องการของเกษตรกรในท้องถิ่นเป็นอย่างดี จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้การกำหนดแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามเชิงพาณิชย์ แนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

9) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหา ด้านแหล่งค้นคว้าความรู้ด้านเทคโนโลยีการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.29$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอเป็นแหล่งค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์อยู่แล้ว ได้แก่ การให้คำแนะนำ ปรีกษา การจัดอบรมความรู้ เอกสาร วารสาร ผลงานวิจัย หนังสือพิมพ์ หรือการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 1 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการวางแผนงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

ประเด็นของปัญหา	ระดับของปัญหา					\bar{x}	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี			
1) ในการวางแผนงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหา ด้านการสนับสนุนงบประมาณ	35 (23.6)	65 (43.9)	31 (20.9)	10 (6.8)	7 (4.7)	3.75	1.04	มาก
2) ในการวางแผนงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหา ด้านการสนับสนุนบุคลากรที่มี ความชำนาญในการจัดการ ข้อมูลสารสนเทศ	6 (4.1)	52 (31.5)	46 (31.1)	21 (14.2)	23 (15.5)	2.98	1.34	น้อย
3) ในการวางแผนงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมกับ หน่วยงานท้องถิ่น	5 (3.4)	48 (32.4)	37 (25.0)	34 (23.0)	24 (16.2)	2.84	1.15	น้อย
4) ในการวางแผนงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหา ด้านความเพียงพอของฝ่ายต่างๆ	8 (5.4)	48 (32.4)	40 (27.0)	17 (11.5)	35 (23.6)	2.84	1.26	น้อย

ตารางที่ 1 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการวางแผนงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็นของปัญหา	ระดับของปัญหา					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
5) นโยบายส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ เป็นปัญหาต่อการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ	8 (5.4)	29 (19.6)	46 (31.1)	13 (8.8)	52 (35.1)	2.51	1.30	น้อยที่สุด
6) ในการวางแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์สำนักงานเกษตรอำเภอมิปัญหาด้านความสอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	14 (9.4)	16 (10.8)	50 (33.8)	13 (10.1)	53 (35.8)	2.48	1.32	น้อยที่สุด
7) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมกับองค์กรเกษตรกร	7 (4.7)	23 (15.5)	49 (33.1)	23 (15.5)	46 (31.1)	2.47	1.22	น้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการวางแผนงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็นของปัญหา	ระดับของปัญหา					\bar{x}	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี			
8) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาด้านการสนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น	3 (2.0)	27 (18.2)	48 (32.4)	27 (18.2)	43 (29.1)	2.46	1.15	น้อย ที่สุด
9) ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหา ด้านแหล่งค้นคว้าความรู้ด้านเทคโนโลยีการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	8 (5.4)	12 (8.1)	44 (29.7)	35 (23.6)	49 (33.1)	2.29	1.17	น้อย ที่สุด
เฉลี่ย						2.74	1.22	น้อย

1.2 ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม ซึ่งให้เห็น โดยภาพรวมว่า ในการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.89$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีการติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยการสอบถาม สังเกต และจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการทำเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ เหตุผลที่สำนักงานเกษตรอำเภอสามารถดำเนินงานได้อาจมีสาเหตุมาจาก การมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ ในการดูแลรับผิดชอบพื้นที่ (ตำบล) เป็นเวลานาน ดังนั้นจึงก่อให้เกิดการประสานงานกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่น และองค์กรเกษตรกรได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถวิเคราะห์เป็นรายประเด็น ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

1) ความเพียงพอของงบประมาณ ในการนำแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไปปฏิบัติในภาคสนาม สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และล่าช้า ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ทันตามฤดูกาลทางการเกษตร

2) การติดตามผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ด้านการเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำเกษตรจากเกษตรเคมี มาเป็น เกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 3.16$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบครบทุกตำบล ทำให้สามารถติดตาม สอบถาม สังเกต และจัดเก็บข้อมูลได้ ถึงแม้จะยังไม่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน กอปรกับเกษตรกรได้รับข่าวสาร ความรู้ และพินัยย์ที่เกิดจากการใช้สารเคมี จึงทำให้เกษตรกรเริ่มต้นตัว และหันมาทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยข้อจำกัดบางประการของการทำเกษตรอินทรีย์ ทำให้ต้องใช้เวลาในการปรับตัวพอสมควร นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ เกษตรกรบางกลุ่มยังเน้นเรื่องรายได้มากกว่าเรื่องความปลอดภัย ตลอดจนเรื่องของราคาและตลาดผักอินทรีย์ ก็เป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจ

3) การติดตามผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ด้านรายได้ของเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.99$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ

ทุกตำบล ทำให้สามารถสอบถาม และจัดเก็บข้อมูลได้จากเกษตรกร โดยตรง ถึงแม้จะยังไม่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน

4) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ด้านปริมาณผลผลิตต่อไร่ สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.92$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอได้แนะนำให้เกษตรกรจัดทำข้อมูลผลผลิตต่อไร่อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่ดูแลครบทุกตำบล จึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเกษตรกร

5) การประสานงานกับราชการส่วนกลาง (กรมส่งเสริมการเกษตร) ในการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.88$) เหตุผลที่สำคัญ คือ นโยบายของกรมเน้นการประสานงานระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่นมากกว่า กอปรกับกรมส่งเสริมการเกษตรได้มีการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการได้ นอกจากนี้ยังสามารถประสานงานกับราชการส่วนกลาง (กรมส่งเสริมการเกษตร) ได้ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ได้อีกทางหนึ่ง

6) ความชัดเจนของการถ่ายทอดนโยบาย การส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.85$) เหตุผลที่สำคัญ คือ หน่วยงานต้นสังกัดได้จัดอบรม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ยังสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากเอกสารเผยแพร่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร หรือสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

7) การปรับเปลี่ยนบุคลากร (บ่อยครั้ง) เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน ตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.82$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีการปรับเปลี่ยนบุคลากรน้อยมาก และหากมีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่พบว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานส่งเสริมการเกษตรมาก่อน และปฏิบัติงานมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว อีกทั้งการปฏิบัติงานในปัจจุบันจะเป็นลักษณะของเครือข่าย จึงทำให้ปัญหาด้านนี้เบาบางลงไป อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนบุคลากรหากเป็นบุคลากรใหม่จะมีปัญหามากกว่า

8) การประสานงานกับส่วนราชการท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

($\bar{x} = 2.81$) เหตุผลที่สำคัญ คือ อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทำให้การเดินทาง การติดต่อประสานงานได้สะดวก และรวดเร็ว

9) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ด้านปริมาณพื้นที่การผลิต สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาคือ ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.76$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบครบทุกตำบลทำให้สามารถทราบและจัดเก็บข้อมูลด้านปริมาณพื้นที่การผลิต เพื่อใช้ในการจัดทำรายงานประจำปี รายเดือน และรายสัปดาห์

10) ความชัดเจนของการถ่ายทอดแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาคือในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.65$) เหตุผลที่สำคัญ คือ หน่วยงานต้นสังกัดได้จัดอบรม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ และสามารถปฏิบัติงานตามแผนได้ นอกจากนี้ยังสามารถค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารเผยแพร่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร และ หรือสืบค้นจากเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร

11) การประสานงานกับองค์กรเกษตรกรในท้องถิ่น เกี่ยวกับการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาคือในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.59$) เหตุผลที่สำคัญ คือ อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทำให้การเดินทาง ติดต่อประสานงานได้สะดวก และรวดเร็ว อีกทั้งสำนักงานเกษตรอำเภอได้มีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง

12) ในการนำแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ไปปฏิบัติสำนักงานเกษตรอำเภอมีปัญหาคือด้านบุคลากรที่มีความสามารถ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.58$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ครบทุกตำบล และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการเกษตรมาเป็นเวลานาน จึงทำให้สำนักงานเกษตรอำเภอมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ สามารถที่จะดำเนินงานตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้เป็นอย่างดี



ตารางที่ 2 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

ประเด็น	ระดับของปัญหา					- x	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี			
1) ความเพียงพอของงบประมาณในการนำแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไปปฏิบัติ	44 (29.7)	55 (37.2)	25 (16.9)	10 (6.8)	14 (9.5)	3.71	1.23	มาก
2) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ด้านการเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำเกษตรจากเกษตรเคมี มาเป็นเกษตรอินทรีย์	15 (10.1)	53 (35.8)	39 (26.4)	23 (15.5)	18 (12.2)	3.16	1.18	น้อย
3) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ด้านรายได้ของเกษตรกร	5 (3.4)	48 (32.4)	57 (38.3)	16 (10.8)	22 (14.9)	2.99	1.08	น้อย
4) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ด้านปริมาณผลผลิตต่อไร่	-	51 (34.5)	56 (37.8)	19 (12.8)	22 (14.9)	2.92	1.03	น้อย

ตารางที่ 2 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของปัญหา					\bar{x}	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี			
5) การประสานงานกับ ส่วนกลาง (กรมส่งเสริม การเกษตร) ในการดำเนินงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว เชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตร อินทรีย์	11 (7.4)	49 (33.1)	30 (20.3)	27 (18.2)	31 (20.9)	2.88	1.28	น้อย
6) ความชัดเจนของการ ถ่ายทอดนโยบายการส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิง พาณิชย์ ตามแนวทางเกษตร อินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ	15 (10.1)	38 (25.7)	41 (27.7)	18 (12.2)	36 (24.3)	2.85	1.32	น้อย
7) การปรับเปลี่ยนบุคลากร บ่อยครั้งเป็นปัญหาต่อการ ปฏิบัติงานตามแผนงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัว เชิง พาณิชย์ตามแนวทางเกษตร อินทรีย์	8 (5.4)	37 (25.0)	50 (33.8)	26 (17.6)	27 (18.2)	2.82	1.16	น้อย
8) การประสานงานกับส่วน ราชการท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ใน การส่งเสริมการปลูกผักสวน ครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทาง เกษตรอินทรีย์	6 (4.1)	37 (25.0)	56 (37.8)	21 (14.2)	28 (18.9)	2.81	1.13	น้อย

ตารางที่ 2 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการดำเนินงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของปัญหา					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
9) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ด้านปริมาณพื้นที่การผลิต สำนักงานเกษตรอินทรีย์	-	39 (26.4)	60 (40.5)	23 (15.5)	26 (16.7)	2.76	1.03	น้อย
10) ความชัดเจนของการถ่ายทอดแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ	5 (3.4)	32 (21.6)	51 (34.5)	26 (17.6)	34 (23.0)	2.65	1.15	น้อย
11) การประสานงานกับองค์กรเกษตรกรในท้องถิ่น เกี่ยวกับการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ	5 (3.4)	25 (16.9)	52 (35.1)	36 (24.3)	30 (20.3)	2.59	1.09	น้อยที่สุด
12) ในการนำแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไปปฏิบัติหน่วยงานมีปัญหาด้านบุคลากรที่มีความสามารถ	5 (3.4)	23 (15.5)	56 (37.8)	33 (22.3)	31 (20.9)	2.58	1.09	น้อยที่สุด
เฉลี่ย						2.89	1.15	น้อย

1.3 ปัญหาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม ซึ่งให้เห็น โดยภาพรวมว่า ระดับของปัญหาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.85$) เหตุผลสำคัญ คือ องค์กรเกษตรกรให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตร มาเป็นเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอยังได้มีการนำผลการประเมินและผลงานของการทำเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ไปใช้ประโยชน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบถึงพิษภัยของการทำเกษตรเคมี และประโยชน์ของการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งสามารถวิเคราะห์เป็นรายประเด็นดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการประเมินผลงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

1) สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลความคิดเห็นขององค์กรเกษตรกร ด้านการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำเกษตร จากเกษตรเคมี มาเป็นเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 3.02$) เหตุผลที่สำคัญ คือ องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี เนื่องจากมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ ตลอดจนองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ยังเล็งเห็นความสำคัญของการทำเกษตรอินทรีย์

2) สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาเกี่ยวกับความสม่ำเสมอในการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.94$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีการประเมินผลงานส่งเสริมการเกษตรด้านอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ แต่การประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ไม่ได้จัดทำอย่างเป็นรูปแบบที่ชัดเจน หากแต่สำนักงานเกษตรอำเภอมีข้อมูล จากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลพื้นที่ในแต่ละตำบล

3) สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการประเมิน ผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.87$) เหตุผลที่สำคัญ คือ มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านสารสนเทศ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงาน ตลอดจนการบันทึกข้อมูลผ่านระบบโปรแกรมสำเร็จรูปของกรมส่งเสริมการเกษตร ถึงแม้ว่าโปรแกรมดังกล่าวจะยังไม่สมบูรณ์ก็ตาม แต่ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความสะดวกรวดเร็ว

4) สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาเกี่ยวกับการนำผลการประเมินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.82$) เหตุผลที่สำคัญ คือ เจ้าหน้าที่แต่ละคนจะนำผลการประเมิน ตลอดจนผลงานที่เกิดขึ้นจากงานส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ออกเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ให้กับเกษตรกรและเครือข่ายในพื้นที่เป็นประจำทุกปี ซึ่งผลจากการดำเนินงานนี้สามารถช่วยให้เกษตรกรตัดสินใจเปลี่ยนแปลงวิถีเกษตรกรรม

5) สำนักงานเกษตรอำเภอ มีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่มีความรู้ด้านการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.59$) เหตุผลที่สำคัญ คือ เจ้าหน้าที่มีความชำนาญ เนื่องจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในภาคสนามเป็นเวลานานนับสิบปี จึงทำให้สามารถประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 3 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการประเมินผลงาน
ส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

ประเด็น	ระดับของปัญหา					\bar{x}	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี			
1) สำนักงานเกษตรอำเภอมี ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผล ความคิดเห็นขององค์กร เกษตรกรด้านการเปลี่ยนแปลง วิธีการทำเกษตรจากเกษตรเคมี มาเป็นเกษตรอินทรีย์	12 (8.1)	53 (35.8)	33 (22.3)	26 (17.6)	24 (16.2)	3.02	1.23	น้อย
2) สำนักงานเกษตรอำเภอ มี ปัญหาเกี่ยวกับความสม่ำเสมอใน การประเมินผลงานส่งเสริมการ ปลูกผักสวนครัวตามแนวทาง เกษตรอินทรีย์	6 (4.1)	57 (38.5)	34 (23.0)	24 (16.2)	27 (18.2)	2.94	1.20	น้อย
3) สำนักงานเกษตรอำเภอ มี ปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ ที่จำเป็นต่อการประเมินผลงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตาม แนวทางเกษตรอินทรีย์	9 (6.1)	39 (26.4)	47 (31.8)	30 (20.3)	23 (15.5)	2.87	1.15	น้อย
4) สำนักงานเกษตรอำเภอมี ปัญหาเกี่ยวกับการนำผลการ ประเมินงานส่งเสริมการปลูกผัก สวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทาง เกษตรอินทรีย์ ไปใช้ประโยชน์	10 (6.8)	37 (25.0)	47 (31.8)	25 (16.9)	29 (19.6)	2.82	1.20	น้อย

ตารางที่ 3 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการประเมินผลงาน ส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของปัญหา					\bar{x}	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี			
5) สำนักงานเกษตรอำเภอ มี ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร ที่มี ความรู้ด้านการประเมินผลงาน ส่งเสริมการปลูกผักสวนเชิง พันธ์ุครัวตามแนวทางเกษตร อินทรีย์	5 (3.4)	36 (24.3)	41 (27.7)	25 (16.9)	41 (27.7)	2.59	1.22	น้อย ที่สุด
เฉลี่ย						2.85	1.20	น้อย

ตารางที่ 4 ภาพรวมระดับของปัญหาการบริหารงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวตามแนวทาง เกษตรอินทรีย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประเด็น	\bar{x}	S.D.	แปลความ
ปัญหาการวางแผนงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิง พันธ์ุครัว ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	2.74	1.22	น้อย
ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิง พันธ์ุครัว ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	2.89	1.15	น้อย
ปัญหาการประเมินผลงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิง พันธ์ุครัว ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	2.85	1.20	น้อย
เฉลี่ย	2.83	1.19	น้อย

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

2.1 แนวทางพัฒนาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม ซึ่งให้เห็นโดยภาพรวม ว่า แนวทางพัฒนาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น โดยภาพรวมแล้วมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$) เหตุผลสำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอเป็นทั้งแหล่งความรู้ที่ให้บริการแก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรกรและผู้สนใจเกี่ยวกับการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอยังสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ทำให้สามารถดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น องค์กรเกษตรกรเพื่อให้การวางแผนดังกล่าวตรงตามความต้องการ และสามารถแก้ปัญหาท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ซึ่งสามารถวิเคราะห์เป็นรายประเด็น ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

1) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถมีแหล่งความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์สำหรับเกษตรกร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีแหล่งความรู้ และมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการแนะนำ ปรึกษาแก่เกษตรกรตลอดเวลา นอกจากนี้สำนักงานเกษตรอำเภอยังได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีแหล่งเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรจะเกิดความสะดวกในการศึกษาหาความรู้ และในส่วนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรก็สามารถศึกษาค้นคว้าได้จากแหล่งความรู้นี้ และยังสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากทางอินเทอร์เน็ต

2) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ กำหนดวัตถุประสงค์การส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไว้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$) เหตุผลที่สำคัญ คือ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง จึงต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

3) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ กำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เหตุผลที่สำคัญ คือ การกำหนดกลยุทธ์ถือเป็นภารกิจที่สำคัญ

ของงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งกลยุทธ์ที่กำหนดต้องเป็นหน่วยงานในพื้นที่ เนื่องจากจะสามารถ กำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ และสภาพแวดล้อมท้องถิ่น โดยปกติในการ จัดทำแผนระดับตำบลสำนักงานเกษตรอำเภอจะมีส่วนร่วมในการวางแผนทั้งแผนรายปี ราย 3 ปี และแผน 5 ปี เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่

4) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ กำหนดเป้าหมายการส่งเสริมการปลูก ผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไว้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) เหตุผลที่สำคัญ คือ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง จึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

5) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ กำหนดแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการ ปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไว้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) เหตุผลที่สำคัญ คือ มีการกำหนดหมู่บ้านนำร่องด้านเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของ กรมส่งเสริมการเกษตร และจังหวัด อีกทั้งเป็นการเชื่อมโยงรูปแบบงานวิชาการสู่การปฏิบัติจริง (เพื่อให้เกษตรกรยอมรับและนำไปสู่การปฏิบัติ

6) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ วางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวน ครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$) เหตุผลที่สำคัญ คือ เป็นงานบูรณาการในพื้นที่ ทั้งในเชิงนโยบาย การปฏิบัติตามองค์ความรู้ และการจัดการความรู้

7) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ จัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญ ในการ วางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ที่สอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ปัจจุบันรัฐบาลไม่ มีนโยบายเพิ่มบุคลากร ดังนั้นสำนักงานเกษตรอำเภอจึงต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความ ชำนาญมากขึ้นเพื่อเป็นการชดเชย และสำนักงานเกษตรอำเภอมียุทธศาสตร์ที่ปฏิบัติงานครบทุกตำบล อีกทั้งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานส่งเสริมในท้องถิ่นมานาน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้อย่าง สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น

8) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ ประเมินผลแผนปฏิบัติการก่อนเริ่ม ดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ส่วนใหญ่ต้องมีการประเมินผลก่อนเริ่มดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ การ เนื่องจาก สำนักงานเกษตรอำเภอ ต้องการให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

9) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญ ในการจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$) เหตุผลที่สำคัญ คือ มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้สามารถค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว

10) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถมีส่วนงาน (ฝ่าย) เพื่อทำหน้าที่ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะ อยู่ใน ระดับน้อย ($\bar{x} = 3.36$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ในระดับอำเภอยังไม่มีการแบ่งส่วนงานที่ชัดเจน (เฉพาะ ทาง) แต่มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการวางแผนเท่านั้น

11) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถจัดหางบประมาณอย่างพอเพียง ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 3.20$) เหตุผลที่สำคัญ คือ การจัดสรรงบประมาณขึ้นอยู่กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการขอรับการจัดสรรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล) ซึ่งงบประมาณที่ ได้รับไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

12) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะมีหน่วยงานสำหรับแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับแหล่ง น้ำในการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 3.14$) เหตุผลที่สำคัญ คือ มีหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับแหล่งน้ำโดยตรง ได้แก่ องค์การ บริหารส่วนตำบล สำนักงานชลประทาน และงานพัฒนาจังหวัด นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่จะมี บ่อน้ำตื้นเป็นของตนเองอยู่แล้ว

13) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถมีหน่วยงานสำหรับแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับแหล่งเงินในการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร อยู่ใน ระดับน้อย ($\bar{x} = 2.96$) เหตุผลที่สำคัญ คือ มีหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการสนับสนุนปัจจัย การผลิต สำหรับแหล่งทุนสำนักงานเกษตรอำเภอสามารถแนะนำชี้ช่องทางให้แก่เกษตรกร ทั้งนี้จะ มีความเป็นไปได้สูงหากเกษตรกรมีการรวมกลุ่มกัน ซึ่งธนาคารเกษตรและสหกรณ์ก็พร้อมจะให้ การสนับสนุนอยู่แล้ว

ตารางที่ 5 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
1) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถมีแหล่งความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์สำหรับเกษตรกร	49 (33.1)	80 (54.1)	15 (10.1)	2 (1.4)	2 (1.4)	4.16	0.77	มาก
2) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดวัตถุประสงค์การส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไว้อย่างชัดเจน	45 (30.4)	66 (44.6)	28 (18.9)	8 (5.4)	1 (0.7)	3.99	0.88	มาก
3) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน	35 (23.6)	78 (52.7)	26 (17.6)	8 (5.4)	1 (0.7)	3.93	0.83	มาก
4) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดเป้าหมายการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไว้อย่างชัดเจน	39 (26.4)	74 (50.0)	22 (14.9)	10 (6.8)	3 (2.0)	3.92	0.93	มาก

ตารางที่ 5 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
5) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดกำหนดแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไว้อย่างชัดเจน	32 (21.6)	82 (55.4)	27 (18.2)	4 (2.7)	3 (2.0)	3.92	0.83	มาก
6) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	24 (16.2)	89 (60.1)	28 (18.9)	6 (4.1)	1 (0.7)	3.87	0.75	มาก
7) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถจัดหาคูคลองที่มีความชำนาญในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น	30 (20.3)	69 (46.6)	22 (14.9)	21 (14.2)	6 (4.1)	3.65	1.08	มาก
8) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถประเมินผลแผนปฏิบัติการก่อนเริ่มดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	24 (16.2)	73 (49.3)	24 (16.2)	19 (12.8)	8 (5.4)	3.58	1.07	มาก

ตารางที่ 5 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
9) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญในการจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	21 (14.2)	65 (43.9)	42 (28.4)	15 (10.1)	5 (3.4)	3.55	0.97	มาก
10) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถมีส่วนงาน (ฝ่าย) เพื่อทำหน้าที่ในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะ	21 (14.2)	59 (39.9)	34 (23.0)	21 (14.2)	13 (8.8)	3.36	1.16	น้อย
11) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถจัดหางบประมาณอย่างพอเพียงในการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	25 (16.9)	26 (17.6)	61 (41.2)	26 (17.6)	10 (6.8)	3.20	1.13	น้อย

ตารางที่ 5 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
12) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถมีหน่วยงานสำหรับแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำในการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร	16 (10.8)	44 (29.7)	50 (33.8)	20 (13.5)	18 (12.2)	3.14	1.16	น้อย
13) ความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถมีหน่วยงานสำหรับแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแหล่งเงินในการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร	13 (8.8)	37 (25.0)	50 (33.8)	27 (18.2)	21 (14.2)	2.96	1.17	น้อย
เฉลี่ย						3.63	0.98	มาก

2.2 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม ซึ่งให้เห็นโดยภาพรวมว่า ระดับของแนวทางพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น โดยภาพรวมแล้วมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ในการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์นั้น สำนักงานเกษตรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในการดำเนินงานยังมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้สำนักงานเกษตรอำเภอได้จัดให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ในระดับตำบล



ทุกตำบล ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานดังกล่าว เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ สามารถวิเคราะห์เป็นรายประเด็น ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 6 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

1) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) เหตุผลที่สำคัญ คือ หน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทำให้การเดินทางสะดวก รวดเร็ว มีความใกล้ชิดกันซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบูรณาการการดำเนินงานตามแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้เป็นอย่างดี

2) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถแบ่งหน้าที่ให้กับทีมงานได้อย่างเหมาะสม ต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) เหตุผลที่สำคัญ คือ มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน โดยออกเป็นคำสั่งปฏิบัติงานอยู่แล้ว อีกทั้ง สำนักงานเกษตรอำเภอมีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบครบทุกตำบล และปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรมาเป็นเวลานาน จึงทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความชำนาญ จึงเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดแบ่งหน้าที่ของทีมงานได้เป็นอย่างดี

3) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถ กำหนดวิธีการติดตามการปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ของทีมงาน ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) เหตุผลที่สำคัญ คือ มีวิธีการติดตามการปฏิบัติงานระบุไว้ในแผนปฏิบัติงานอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ก่อนการปฏิบัติงานสำนักงานเกษตรอำเภอมีการประชุม เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติงาน และแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ กอรปกับสำนักงานเกษตรอำเภอมีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบครบทุกตำบล และปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรมาเป็นเวลานาน จึงเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการติดตามการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

4) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถ รายงานผลการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เหตุผลที่สำคัญ คือ กำหนดให้รายงานผลการปฏิบัติงานเป็นรายเดือนๆ ละครั้ง เพื่อรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การเกษตร และเกษตรกรในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่รับผิดชอบรับทราบผลการปฏิบัติงาน

5) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถ จัดสรรงบประมาณอย่างพอเพียง สำหรับการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับ

น้อย ($\bar{x} = 2.94$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอได้รับการจัดสรรงบประมาณจากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร และสามารถขอรับการจัดสรรจากองค์การบริหารส่วนตำบลได้อีกทางหนึ่ง หากแต่เป็นไปอย่างจำกัดเช่นกัน ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ จึงเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการดำเนินงาน

ตารางที่ 6 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
1) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	31 (20.9)	74 (50.0)	32 (21.6)	11 (7.4)	-	3.84	0.84	มาก
2) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถแบ่งหน้าที่ให้ทีมงานได้อย่างเหมาะสมต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	29 (19.6)	80 (54.1)	24 (16.2)	15 (10.1)	-	3.83	0.86	มาก
3) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถกำหนดวิธีการติดตามการปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ของทีมงานได้อย่างเหมาะสม	24 (16.2)	86 (58.1)	24 (16.2)	14 (9.5)	-	3.81	0.82	มาก

ตารางที่ 6 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนา การดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
4) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถรายงานผลการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้อย่างต่อเนื่อง	20 (13.5)	83 (56.1)	30 (20.3)	13 (8.8)	2 (1.4)	3.72	0.86	มาก
5) มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถจัดสรรงบประมาณอย่างพอเพียง สำหรับการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	16 (10.8)	30 (20.3)	52 (35.1)	29 (19.6)	21 (14.2)	2.94	1.19	น้อย
เฉลี่ย						3.63	0.91	มาก

2.3 แนวทางพัฒนาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม ซึ่งให้เห็นโดยภาพรวมว่า ระดับของแนวทางพัฒนาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น โดยภาพรวมแล้วมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอมีบุคลากรที่มีความสามารถในการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ในแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (รวมถึงงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์) และสาเหตุที่สนับสนุนให้สำนักงานเกษตรอำเภอมีบุคลากรที่มีความสามารถในการประเมินผล คือ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ

ครบทุกตำบล ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถทราบและเข้าถึงข้อมูลได้ดีกว่า สามารถวิเคราะห์เป็นรายประเด็น ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 7 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางพัฒนาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

1) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ ประเมินผลความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการการปลูกผักสวนครัวจากเกษตรเคมี มาเป็นเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ สามารถประเมินความคิดเห็นของเกษตรกร เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการการปลูกผักสวนครัวจากเกษตรเคมี มาเป็นเกษตรอินทรีย์ แต่มีข้อที่น่าสังเกตคือการปฏิบัติของเกษตรกรไม่ต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าการปลูกผักสวนครัวแบบเกษตรอินทรีย์ เห็นผลช้ากว่าเกษตรเคมี และเกษตรกรต้องมือคทน ความพร้อมด้านทุน และมีการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตอื่นที่ทำให้เกษตรกรสามารถรอผลผลิตจากการทำเกษตรอินทรีย์ได้

2) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไว้ได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ส่วนใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลไว้ในแผนปฏิบัติงานงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

3) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ เผยแพร่ผลการประเมินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ สามารถเผยแพร่ผลการประเมินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้ เนื่องจาก สำนักงานเกษตรอำเภอมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ จึงมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารทั้งที่เป็นเอกสารและทางสถานีวิทยุชุมชน ซึ่งผลการเผยแพร่นี้ ทำให้เกษตรกรหันมาสนใจ และเห็นความสำคัญในการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์มากขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีข้อที่น่าสังเกต คือ งบประมาณในการดำเนินงานมีจำกัดอาจส่งผลให้การเผยแพร่ไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร

4) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ กำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) เหตุผลที่สำคัญ คือ การดำเนินทุกโครงการ/กิจกรรม ได้ถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเกษตรอยู่แล้ว ดังนั้นการดำเนินงานโครงการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ก็กำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้แล้วเช่นกัน

5) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ เกี่ยวกับการ ประเมินผลการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.71$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการ ประเมินผลการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์พร้อมอยู่แล้ว และหากได้รับการอบรมความรู้เพิ่มเติม จะยิ่งส่งผลดีต่อการประเมินผลการส่งเสริมการปลูกผัก สวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดตัวชี้วัดด้านปริมาณพื้นที่ ในการ ปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$) เหตุผลที่ สำคัญ คือ เนื่องจากมีนโยบายส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ชัดเจนทำให้สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ และทุก โครงการที่สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการมีการกำหนดตัวชี้วัด ดังนั้นตัวชี้วัดด้านปริมาณพื้นที่ ในการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ก็เช่นเดียวกับโครงการอื่นๆ

7) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ จัดทำรายงานการประเมินผล งานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.66$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ สามารถจัดทำรายงานการประเมินผล งานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เนื่องจาก ปัจจุบันนี้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานทุกโครงการและกิจกรรม อยู่แล้ว เนื่องจากสำนักงาน เกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญในการนำรายงานผลการประเมินไปใช้เพื่อ การประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตร

8) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ กำหนดข้อมูล การปลูกผักสวนครัวเชิง พณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้อย่างครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานส่งเสริมการ ปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) เหตุผลที่สำคัญ คือ การ ดำเนินทุกโครงการและกิจกรรม ได้ถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเกษตรอยู่แล้ว ดังนั้นการ ดำเนินงาน โครงการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ก็กำหนดข้อมูลต่างๆ ไว้แล้วเช่นกัน

9) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) เหตุผลที่สำคัญ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ สามารถกำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้ เนื่องจากปัจจุบันก็มีการเก็บ รวบรวมข้อมูลด้านพืชเป็นประจำอยู่แล้ว และหากมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเกษตรจะทำให้ การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

10) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถ กำหนดตัวชี้วัด ของงานส่งเสริมการปลูก ผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ด้านผลผลิตต่อไร่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ทุกโครงการและกิจกรรมที่สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการมีการกำหนดตัวชี้วัด ดังนั้น ตัวชี้วัดด้านผลผลิตต่อไร่ของการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ก็ เช่นเดียวกันกับโครงการอื่นๆ

11) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดตัวชี้วัดด้านรายได้ของเกษตรกรที่ ปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) เหตุผลที่สำคัญ คือ ทุกโครงการที่สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการมีการกำหนดตัวชี้วัด ดังนั้นตัวชี้วัดด้าน รายได้ของเกษตรกรที่ปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ก็เช่นเดียวกันกับ โครงการอื่นๆ

ตารางที่ 7 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการประเมิน ผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี			
1) สำนักงานเกษตรอำเภอ สามารถประเมินผลความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการการปลูกผักสวนครัวจากเกษตรเคมีมาเป็นเกษตรอินทรีย์	24 (16.2)	95 (64.2)	20 (13.5)	8 (5.4)	1 (0.7)	3.90	0.75	มาก
2) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ไว้ อย่างชัดเจน	23 (15.5)	88 (59.5)	29 (19.6)	8 (5.4)	-	3.86	0.74	มาก

ตารางที่ 7 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
3) สำนักงานเกษตรอำเภอสามารถเผยแพร่ผลการประเมินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	21 (14.2)	87 (58.8)	32 (21.6)	8 (5.4)	-	3.82	0.74	มาก
4) สำนักงานเกษตรอำเภอสามารถกำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้เหมาะสม	12 (8.1)	96 (64.9)	29 (19.6)	11 (7.4)	-	3.74	0.71	มาก
5) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ในการประเมินผลการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	18 (12.2)	81 (54.7)	38 (25.7)	10 (6.8)	1 (0.7)	3.71	0.79	มาก
6) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดตัวชี้วัดด้านปริมาณพื้นที่ในการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	22 (14.9)	72 (48.6)	38 (25.7)	16 (10.8)	-	3.68	0.86	มาก

ตารางที่ 7 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
7) สำนักงานเกษตรอำเภอสามารถจัดทำรายงานการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	17 (11.5)	80 (54.1)	40 (27.0)	6 (4.1)	5 (3.4)	3.66	0.86	มาก
8) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดข้อมูลการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้อย่างครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	18 (12.2)	77 (52.0)	36 (24.3)	17 (11.5)	-	3.65	0.84	มาก
9) สำนักงานเกษตรอำเภอสามารถกำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ได้อย่างเหมาะสม	13 (8.8)	83 (56.1)	32 (21.6)	20 (13.5)	-	3.60	0.83	มาก

ตารางที่ 7 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางพัฒนาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับของความเป็นไปได้					\bar{x}	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
10) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดตัวชี้วัดด้านรายได้ของเกษตรกรที่ปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	17 (11.5)	68 (45.9)	45 (30.4)	18 (12.2)	-	3.57	0.85	มาก
11) มีความเป็นไปได้ต่อการที่จะสามารถกำหนดตัวชี้วัดด้านรายได้ของเกษตรกรที่ปลูกผักสวนครัวเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	15 (10.1)	63 (42.6)	57 (38.5)	11 (7.4)	2 (1.4)	3.53	0.83	มาก
เฉลี่ย						3.70	0.80	มาก

ตารางที่ 8 ภาพรวมระดับของความเป็นไปได้ในการบริหารงานส่งเสริม การปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประเด็น	\bar{x}	S.D.	แปลความ
แนวทางพัฒนาการวางแผนงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	3.63	0.98	มาก
แนวทางพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	3.63	0.91	มาก
แนวทางพัฒนาการประเมินผลงานส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแนวทางเกษตรอินทรีย์	3.70	0.80	มาก
เฉลี่ย	3.65	0.89	มาก